

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi

Synonymer eller inte?

- Metoder för analys av synonymi baserat på termerna
arsle och *röv*

Alena Wattenberg van Hal

C-uppsats, SV1318, 15 hp
Ämne: Svenska med språkvetenskaplig inriktning
Termin: HT22
Handledare: Henrik Rosenkvist

Sammandrag

I denna uppsats undersöks det moderna språkbruket av orden *arsle* och *röv* med avseende på deras synonyma relation. Syftet är att pröva en kombination av olika metoder för att undersöka om en synonymi råder mellan två termer. Materialet består av bloggtexter skrivna mellan 2013 och 2017 och analyseras utifrån en begreppsanalytisk ansats.

Centrala resultat av studien visar att *arsle* och *röv* såväl denotativt, konnotativt och pragmatiskt uppvisar tecken på synonymi och även syntaktiskt integreras på samma sätt i det grammatiska systemet. Den kombination av metoder som lett fram till resultatet består dels av en begreppsanalytisk ansats som undersöker den denotativa och konnotativa betydelsen samt pragmatiska egenskaper hos termerna, dels av en syntaktisk analys.

Nyckelord: *fula ord, svordomar, skällsord, svärande, synonymi, språkbruk, begreppsanalys*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1.	Etymologisk bakgrund	2
1.2.	Synonymer.....	6
2.	Syfte och frågeställning	7
3.	Tidigare forskning	8
3.1.	Om fula ords och svordomars denotativa betydelse.....	9
3.2.	Om fula ords och svordomars konnotativa betydelse	9
3.3.	Om fula ords och svordomars pragmatiska egenskaper	10
3.4.	Om fula ords och svordomars syntaktiska faktorer.....	13
3.5.	Definition av begrepp	14
4.	Terminologiska och lexikologiska utgångspunkter	15
4.1.	Begreppsanalys.....	15
5.	Metod och material	17
5.1.	Undersökningsmetod.....	17
5.2.	Analysmetod.....	18
5.3.	Material och avgränsningar	22
6.	Resultat	23
6.1.	Denotativ betydelse av <i>arsle</i> och <i>röv</i>	24
6.1.1.	Bokstavlig betydelse	24
6.1.2.	Överförd betydelse.....	26
6.2.	Konnotativ betydelse av <i>arsle</i> och <i>röv</i>	28
6.2.1.	Ordbild.....	28
6.2.2.	Konnotation vid bokstavlig betydelse	30
6.2.3.	Konnotation vid överförd betydelse	31
6.3.	Pragmatiska egenskaper hos <i>arsle</i> och <i>röv</i>	33
6.3.1.	Utrop av irritation och förvåning.....	33
6.3.2.	Ovänliga uppmaningar.....	34
6.3.3.	Uttryck för ogillande och förolämpningar	34
6.3.4.	Förstärkande uttryck	37
6.4.	Syntaktisk integrering av <i>arsle</i> och <i>röv</i>	38

6.4.1.	Självständiga yttranden och löst knutna delar till en sats	38
6.4.2.	Delar av en sats	39
6.4.3.	Bestämning till en del av en sats.....	39
6.4.4.	Del av ett ord	40
6.4.5.	Speciella konstruktioner	41
7.	Slutsatser och diskussion	42
8.	Litteraturförteckning.....	46

1. Inledning

Som språkbrukare vill vi kunna uttrycka vad som helst. Det ska finnas ett ord för allt som går att beskriva. När det finns flera ord som verkar beskriva samma fenomen brukar dessa definieras som *synonymer*. Det innebär att den ena termen i ett uttryck skulle kunna bytas ut mot den andra utan att detta leder till en förändring i vare sig betydelse, stil eller den syntaktiska funktionen. Ett sådant prov av det faktiska språkbruket skulle i så fall visa om de båda termerna verkligen är synonyma. För att illustrera detta kan vi se på följande konstruerade exempel:

- (1) Jag frös baken av mig.
- (2) Jag frös ryggslutet av mig.
- (3) Jag frös häcken av mig.
- (4) Jag frös arslet av mig.
- (5) Jag frös röven av mig.

Substantiven i exemplen ovan beskriver alla samma kroppsdel. Dessutom passar de in i samma syntaktiska konstruktion som i sin helhet uttrycker att talaren upplevde extrem kyla. Trots semantiska och syntaktiska likheter upplever vana språkbrukare förmodligen en skillnad. Termen *ryggslut* kan till exempel beteckna ett större område än endast sätet (SAOB) och kan upplevas som stilistiskt för formellt i ett vardagligt uttryck som det ovan. Någon skulle kunna tänka sig att använda formuleringen med *häcken* i flera olika sammanhang, formuleringen med *arsle* eller *röv* endast i få, vilket tyder på en skillnad i termernas konnotation och stilnivå.

Det finns alltså flera kriterier på olika språkliga nivåer som kan skilja två termer med samma referent åt. Denna studie ska pröva en kombination av metoder för att undersöka om en synonym relation föreligger mellan två termer. Som underlag ska användningen av termerna *arsle* och *röv* i det moderna, vardagliga svenska språkbruket med avseende på semantiska och syntaktiska likheter och skillnader undersökas.

Ordparet *arsle* och *röv* anses vara ett relevant exempel, eftersom det i det svenska språket verkar finnas två uttryck för att på ett starkt vardagligt sätt beskriva bakdelen på ett däggdjur, främst människan. I exempelvis tyska och engelska förekommer *Arsch* respektive *arse/ass* syftande på samma referent och det på en likvärdig stilnivå (*Duden, Cambridge Dictionary*). I grannspråken danska och norska förekommer endast motsvarigheten *røv* respektive *ræv* (*Den danske ordbog, Ordbøkene*). I det svenska språket finns dock enligt *Svenska Akademiens ordlista* (SAOL) två stilistiskt likvärdiga men skilda termer för samma referent: *arsle/arsel* och *röv* (se avsnitt 1.1 *Etymologisk bakgrund*). Därför är ordparet ett relevant exempel för att pröva olika metoder med syfte att undersöka om dessa ord verkligen används som synonymer.

1.1. Etymologisk bakgrund

För att kunna svara på frågan om termerna *arsle* och *röv* används som synonymer i det nutida svenska språkbruket, ska de inledningsvis undersökas utifrån en etymologisk utgångspunkt.

Enligt *Svenska Akademiens Ordlista* över svenska språket (SAOL) definieras *arsle* respektive *röv* på samma sätt:

- *arsle* eller *arsel* (*ars* förekommer inte): <starkt vard.> bakdel, stjärt (sök 2022-10-31)
- *röv*: <starkt vard.> bakdel, stjärt (2022-10-31)

Termerna *arsle* och *arsel* likställs alltså enligt SAOL både gällande betydelse och stilnivå:

SAOL	
arsle el. arsel substantiv <i>arslet arslen</i>	
• (starkt vard.) bakdel, stjärt	
Dölj ☐	
<i>Singular</i>	
ett arsle (ett arsel)	obestämd form
ett arsles (ett arsels)	obestämd form genitiv
arslet (arselet)	bestämd form
arslets (arselets)	bestämd form genitiv
<i>Plural</i>	
arslen	obestämd form
arslens	obestämd form genitiv
arslena	bestämd form
arslenas	bestämd form genitiv

Bild 1: "arsle" i SAOL

I *Svensk Ordbok* (SO) som har som syfte att spegla det faktiska språkbruket, syns dock en skillnad i betydelsen när det gäller det fysiska omfånget som termerna syftar på:

- (6) *arsle/arsel* (*ars* förekommer inte): <starkt var-dagligt> stjärt särsk. på människa (SO *arsle*)
- (7) *röv*: <starkt vardagligt> parti på kroppen kring tarmarnas mynning (SO *röv*)

I definitionen ovan betecknar *röv* alltså ett mindre område av en kroppsdel, medan *arsle/arsel* täcker in hela kroppsdelens *stjärt*.

Svenska Akademiens ordbok (SAOB) ger både en etymologisk härledning samt upplysningar om bruket av termerna. *Arsle* förekommer här inte, dock *ars*. Anmärkningsvärt är att *ars* här motsvaras av SO:s definition av *röv* gällande den lokala avgränsningen runt ändtarmens mynning:

- (8) *ars* (publicerad 1902): (ss. enkelt ord numera bl. i lägre talspr. i vissa trakter af Sv.) om trakten kring ändtarmens mynning (i sht hos däggdjur, särsk. människan): säte, ända, stuss, bak (se BAK, sbst. 1 1 slutet), bakdel (se d. o. b), gump; äfv.: ändtarmsmynning, stolgång, anus. Etymologi: besläktadt med forniriska *err*, svans, för *ersā*, gr. ὄρροϋς, eg. (spetsen af)

ändbenet, bakdel, stuss, för *ορσοϛ, samt gr. οὐρά, svans; jfr äfv. nor., isl. rass (SAOB *ars*).

Artikeln visar att *ars* är besläktat med det forniriska ordet för *svans* och grekiska uttryck som syftar till bakdelen som en kroppsdel. Av anmärkningen som följer definitionen ovan framgår att *ars* redan på 1600-talet började få sin vardagliga prägel. Från 1700-talets senare till 1800-talets första hälft finns belägg på ordets negativa konnotation. Under 1800-talets senare hälft finns det belägg på att ordet började anses föråldrat. Ordet *ars* verkar alltså under en tid på 300 år ha genomgått en stilistisk förändring (SAOB *ars*).

För ordet *röv* står följande angivet i SAOB:

- (9) *röv* (publicerad 1962): (utom ss. förled i ssgr numera bl. starkt vard.) om ändtarmens mynning hos människor (stundom äv. hos högre djur) l. (vanl.) i utvidgad anv.: säte, ända, stuss, bak (se BAK, sbst.1 1), bakdel (se d. o. b), gump, stjärt; jfr ARS, ARSHÅL (med anm.). Etymologi: fsv. røf, sv. dial. rauv, rav, råv, räv, röv; jfr fd. røf (d. røv), nor. dial. rauv, räv, røv, isl. rauf, hál, öppning; i avljudsförh. till fsv. riuva, sönderbryta, sönderriva (SAOB *röv*)

Denna artikel visar på ett släktskap mellan dagens *röv* och bland annat det fornsvenska *røf* som betecknar ett hål eller en öppning. Det finns alltså en etymologisk skillnad mellan termerna *arsle* och *röv*. Artikeln för *röv* saknar en anmärkning lik den under artikeln *ars*, dock ges exempel på ordets användningsområde. Utifrån exemplen framgår att ordet är vanligt förekommande som ett led i exempelvis talesätt, förstärkande eller nedsättande uttryck eller som beteckning för baksidan av ett objekt. Jämfört med den stilistiska utvecklingen som dokumenterades för *ars*, verkar även *röv* med tiden ha blivit mer negativt konnoterat. Det skiljer dock 60 år mellan denna artikel och den för *ars*, vilket innebär att informationen för *ars* skulle kunna ha sett annorlunda ut om artikeln hade skrivits vid samma tidpunkt som artikeln om *röv*. Anmärkningsvärt är också att *ars* och *arshål* nämns som liknande ord i definitionen för *röv* men inte omvänt, vilket skulle kunna indikera att *ars* respektive *arshål* kan

ersätta ordet *röv* men inte tvärtom och tyda på en hyponymrelation mellan *röv* och *arsle* (se avsnitt 6.1.1 *Bokstavlig betydelse*). Att *röv* inte nämns i definitionen av *ars* kan dock också bero på att artikeln för *ars* tillkom 60 år före artikeln för *röv*.

Den etymologiska genomgången avslutas med informationen om orden i Elof Hellquists *Svensk etymologisk ordbok* (1922). *Ars* saknar en egen artikel men nämns i artikeln för *asa*¹:

asa, Linné 1732; av ovisst ursprung. Enl. Kock Ark. 13: 316 utvecklat ur ä. sv., t. ex. Lind 1749, o. sv. dial. *arsa*, motsv. no. *arsa* (se *fram*), da. *arse*, ty. *arsen*, av sv. (vulg.) *ars*, säte, bak = fsv., da., mlt. = ty. *arsch*, ags. *ears* (eng. *arse*), av germ. **arsa-* = ic. **orso-* i grek. *órros*. Då *ars* i vissa trakter givit upphov till ett *as*, kunde vb. *asa* också tänkas vara direkt utvecklat ur denna biform. Kanske är dock snarare *asa* en blandform av *arsa* o. *hasa*.

Bild 2: "asa" i Hellquist (<http://runeberg.org/svetym/0108.html>)

Ordet *röv* förekommer med en egen artikel och hänvisar i definitionen till artikeln om *asa*:

röv, Hels. 1587, Schroderus o. 1638 = no. *rauv*, da. dial. *rov*, egentl.: 'hål' o. = isl. *rauf*, hål, till *rjúfa*, göra hål på, fsv. *rjva* (såsom t. ex. fsv. *bröt*, väg, till bryta, klöv till klyva). Se f. ö. *rov*, *röva*. Alltså med samma betyd.-utveckling från 'anus' till 'podex' som i *ars-hål* (o. 1645 osv.), om vars första led se *asa*. — Härjämte i vissa dial. former, t. ex. *rav* Dalsl., som icke kunna ha ljudlagsenligt utvecklats ur *rauf*, men åtm. i vissa fall förklaras ur en avljudsform *röf. Då emellertid detta svårigen låter sig göra med dalsl. *rav*, bör man säkerl. icke avvisa den också framställda möjligheten, att dessa oregelbundna former bero på avsiktlig förvrängning (på grund av blygsamhet el. kanske cynism). Jfr E. Noreen *Årtem.* ljudl. s. 97 (med litter.).

Bild 3: "röv" i Hellquist (<http://runeberg.org/svetym/0771.html>)

¹ *Asa* definieras här inte, men betyder enligt SAOB *släpa* antingen I: släpa sig fram på sin bakdel eller II: släpa något på sin rygg eller bakdel (https://www.saob.se/artikel/?unik=A_2365-0062.mT3d&pz=3).

Både SAOB och Hellquist (1922) visar att *arsle* verkar besläktat med ord som främst betecknar en bakdel, medan *röv* anges vara släkt med ord som ursprungligen betecknar ett hål. Som SAOB visar har det dock skett en förskjutning i betydelsen för båda orden så att deras semantiska områden mer och mer täcker varandra. Det kan vara en förklaring till den synonyma betydelsen orden tillskrivs idag, men deras etymologiska ursprung skulle också kunna vara en av flera möjliga anledningar till en eventuell skillnad i bruket av orden vilket definitionen i SO indikerar.

Som den etymologiska bakgrunden visar, har termerna *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* en historia med belägg ända bak till åtminstone 1600-talet. Även om det etymologiskt sett finns vissa skillnader i ordens ursprung och vissa betydelskillnader antyds gällande ordens ömsesidiga utbytbarhet och lämplighet i uttryck med överförd betydelse, beskriver ordböckerna ovan relationen mellan *arsle* och *röv* som huvudsakligen synonym. Denna studie ska pröva en kombination av olika metoder för att kontrollera om den synonyma relationen som beskrivs i ordböckerna också speglar sig i det nutida språkbruket.

1.2. Synonymer

Bo Svensén tar i sin *Handbok i lexikografi – Ordböcker och ordboksarbete i teori och praktik* (2004) upp de tre aspekterna som utmärker en synonym relation mellan två termer: denotativ betydelse, konnotativ betydelse och pragmatiska egenskaper (Svensén 2004: 268). Ordens denotativa betydelse syftar enligt Svensén (2004) till vad ordet innehållsmässigt betyder, den objektiva, kognitiva betydelsen, medan den konnotativa betydelsen avser det Svensén (2004) beskriver som den subjektiva, emotiva betydelsen (Svensén 2004: 268). Orden *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* skulle enligt den definitionen, vad ordboksdefinitionerna ovan visat, ha samma denotativa betydelse eftersom de avser samma referent (en kroppsdel). Om orden dessutom väcker samma associationer inom en språkgemenskap skulle de även dela samma konnotativa betydelse. De pragmatiska egenskaperna avser faktorer som språkets karaktär, exempelvis om det rör sig om fackspråk eller allmänspråk, och innefattar även stilistiska faktorer (Svensén 2004: 268). I ordboksdefinitionerna ovan märks

båda orden stilistiskt som *starkt vardagliga*, vilket innebär att *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* även pragmatiskt visar tecken på synonymi.

Enligt Svensén (2004) är absoluta synonymer, alltså termer som delar samma denotativa, konnotativa och pragmatiska egenskaper, sällsynta när det gäller innehållsord och förekommer då i princip uteslutande inom fackspråket (Svensén 2004: 269). Ord som endast delar samma denotativa betydelse kallas därför för *närsynonymer* (Svensén 2004: 268–269). Både *arsle* och *röv* är innehållsord men inga facktermer, vilket väcker frågan om de ändå kan vara absoluta synonymer. För allmänspråkliga ord nämner Svensén tre scenarier i vilka synonymi skulle kunna förekomma (2004: 269). Ord med samma denotativa betydelse kan skilja sig åt genom:

1. olika stilnivåer (exempelvis *rumpa* och *röv*).
2. olika etymologiska ursprung (ett av orden vara inlånat exempelvis *färg* och *kulör*).
3. olika konnotativa betydelser (*bak* eller *säte* är exempelvis neutrala termer, *arsle* och *röv* har en tydligt negativ konnotation).

Bara om *arsle* och *röv* visar sig dela samma betydelse såväl denotativt som konnotativt samt uppvisar likheter även pragmatiskt, kan de anses vara absoluta synonymer. Då orden enligt ordboksdefinitionerna ovan delar samma denotativa och konnotativa betydelse, uppfyller de enligt Svenséns (2004) definition i alla fall kraven för att vara *närsynonymer*. De delar även den pragmatiska egenskapen att de är starkt vardagliga (stilnivå) och tillhör allmänspråket, vilket skulle tyda på att de är absoluta synonymer. Det som denna studie har för avsikt är att pröva olika metoder för att undersöka om *arsle* och *röv* i modernt vardagligt språkbruk verkligen används synonymt.

2. Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är därmed att kombinera olika analysmetoder för att undersöka om en synonym relation som beskrivs i ordböckerna mellan två termer

verkligen förekommer i det moderna, vardagliga språkbruket. Som exempel tjänar termerna *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* som delar samma definition och stilnivå enligt SAOL. Dessutom tillhör orden de så kallade *fula orden*. Det innebär att de förutsätts ha en negativ konnotation vilket är intressant att pröva. Därutöver kan fula ord som del av en svordom också få en överförd betydelse, vilket gör jämförelsen mellan termerna speciellt intressanta eftersom en betydelseskillnad skulle kunna visa sig i den överförda betydelsen. De valda metoderna ska i kombination kunna ge svar på om det moderna språkbruket av *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* tyder på att de är synonymer gällande sin denotativa (både bokstavligen och överförd) och konnotativa betydelse, gällande hur de används pragmatiskt samt hur de integreras syntaktisk.

Följande hypotes ska därför prövas: *Arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* är synonymer.

För att kunna pröva hypotesen ovan krävs ett undersökningsmaterial. För en materialsökning lämpar sig här en databas som samlar nutida vardagliga texter. I en sådan textdatabas blir enstaka ord sökbara och visas i sitt semantiska och syntaktiska sammanhang.

3. Tidigare forskning

Då *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* som ordböckerna ovan visar båda är starkt vardagliga uttryck som kan förekomma som led i svordomar, är undersökningar kring fula ord och svordomar en relevant källa för att kunna ringa in denotativa, konnotativa samt pragmatiska faktorer kring denna typ av ord. Vad utmärker exempelvis fula ords denotation, det vill säga vilka semantiska fält hämtas dessa ord ifrån och vad kan de uttrycka både i bokstavlig och överförd betydelse? Är fula ords konnotation alltid negativ jämfört med uttryck som inte är emotionellt laddade? Vilka pragmatiska egenskaper förutom stilnivå definierar ett fult ord? Även studier kring fula ords syntaktiska integration i språket är relevanta här.

Kapitlet kommer att avslutas med en lista på definitioner av för studien relevanta begrepp.

3.1. Om fula ords och svordomars denotativa betydelse

Det finns kriterier för när ett ord anses vara fult och dessa berör enligt Andersson (2001) både ordets innehållssida, alltså när ordets denotativa betydelse betecknar något tabubelagt, och ordets uttryckssida som är ett stilistiskt kriterium (se 3.3. *Om fula ords pragmatiska egenskaper*). När det gäller fula ord uppfattas båda dessa sidor som negativt av en språkgemenskap (Andersson 2001: 47–49). Vad det gäller den denotativa betydelsen av *arsle* och *röv* anges redan tydligt i ordboksdefinitionerna att orden betecknar kroppsdelen *bak* respektive *stjärt* och har en starkt vardaglig prägel. Att orden räknas som fula beror således både på deras stilistiska egenskaper och på att det semantiska fältet de tillhör (skatologi) anses tabubelagt (Andersson 2001: 16, Ljung 2006: 62, Montagu 2001: 90, 103).

När ett fult ord ingår som ett led i en svordom, finns det studier som lägger tyngden just på den denotativa betydelsen av det fula ordet. Enligt Stroh-Wollin (2008) kan endast fula ord från ämnesområdena skatologi och religion per definition fungera som en svordom (Stroh-Wollin 2008: 13, 25).

En viktig faktor att ta med i beaktning är att fula ord kan ändra sin ursprungliga betydelse när de dyker upp som ett led i en svordom (Montagu 2001: 90–91, 103). Därför är det även viktigt att undersöka vad *arsle* och *röv* kan ge uttryck för i en överförd betydelse. Det finns alltså fog för att en metod som undersöker synonymi i användningen av två termer behöver fokusera på den denotativa betydelsen både vad det gäller en bokstavlig och en överförd tolkning av ett uttryck.

3.2. Om fula ords och svordomars konnotativa betydelse

Det finns dock studier som tonar ner den denotativa betydelsen hos fula ord till förmån för känslomässiga faktorer, speciellt när fula ord ingår som led i en svordom. Andersson (2001) utgår ifrån att inget ord är fult i sig, utan att det är kulturens normer om vad som anses vara fult som bestämmer konnotationen av ett ord (Andersson 2001: 15, 231, Ljung 2006: 32, 36–37). Ord som både tillhör ett tabubelagt ämnesområde och stilistiskt räknas som fula väcker enligt Andersson (2001) de starkaste känslorna hos mottagarna (Andersson 2001: 49ff).

Även om människor är medvetna om att det finns ämnesområden från vilka fula ord traditionellt hämtas ifrån, behöver detta inte betyda att ord från dessa

ämnesområden per automatik har en negativ konnotation. Studier som Jonsson (2018) eller Beers Fägersten (2017) genomfört visar att det som uppfattas som ett fult ord varierar genom tiderna och mellan olika språk och kulturella sammanhang (Jonsson 2018: 326–327, Beers Fägersten 2017: 70). Exempelvis visar Snaprud (2013) att även icke-religiösa människor kan svära diaboliskt, eftersom de vet att normen definierar detta som svärande (Snaprud 2013: 29). Det verkar alltså finnas en medvetenhet hos språkbrukare om fula ords denotativa betydelse, men det är i huvudsak den negativa konnotationen som gör att ett ord kan upplevas som fult och därmed användbart som svordom.

En metod som undersöker synonymi bör alltså även ta hänsyn till skillnaderna i konnotationen hos hela uttrycket där ordet ingår, även om ordet på förhand antas ha en negativ konnotation.

3.3. Om fula ords och svordomars pragmatiska egenskaper

Pragmatik handlar om hur språk används i sin kontext och Svensén (2004) räknar som exempel på pragmatiska egenskaper upp språkets stil och kategoriseringen i allmänspråk och fackspråk (se avsnitt 1.2 *Synonymer*). De pragmatiska egenskaperna omfattar dock även språkets kommunikativa funktion och språkets funktionella variation är enligt Lagerholm (2018) en central byggsten i all mellanmänsklig kommunikation. Beroende på vad en talare önskar uppnå med ett uttryck, anpassas språket till det bakomliggande syftet (Lagerholm 2018: 39). Vad det gäller den kommunikativa funktionen finns en uppdelning mellan fula ord och svordomar. Medan stilmått och den denotativa betydelsen är central i definitionen av fula ord (de betecknar något tabubelagt), spelar dessa faktorer ingen roll i definitionen av en svordom där den kommunikativa funktionen i stället är avgörande. Här samspelar alltså talarens avsikt att svära med mottagarens tolkning.

De språkliga motiven bakom användningen av svordomar bygger enligt Andersson (2001) på den negativa expressiviteten bakom dessa uttryck (Andersson 2001: 121–125). Montagu (2001) sammanfattar svordomars kommunikativa funktion som följande:

”(...) as long as the words used arise out of the frustrated and aggressive feelings and have as their aim the relief of those feelings by the removal or chastisement of their cause, it is swearing (...)” (Montagu 2001: 95).

Enligt denna definition är det alltså sekundärt vilka ord som används vid svärande så länge de möjliggör en lättnad efter känslor av frustration eller vrede. Avgörande är alltså deras negativa expressiva funktion. Montagu (2001) fokuserar här på avsändarens avsikt med användningen av svordomar, men det är lika relevant att ta mottagarens tolkning av det uttalade med i beaktning. Lättnaden efter känslor av vrede kan uppstå oavsett om mottagaren har förstått att denna lättnad precis ägd rum (det kanske inte ens finns en mottagare närvarande), men om den kommunikativa funktionen är att dela med sig av information är mottagarens tolkning av det sagda lika relevant (Snaprud 2013: 29).

En annan kommunikativ funktion än att uttrycka frustration som tillskrivs svordomar är att de kan ha en nedvärderande effekt, särskilt när de är riktade mot någon eller något. Orden som betecknar den mänskliga bakdelen är enligt Ljung (2006) särskilt frekvent förekommande som ett skällsord, det vill säga för att nedvärdera en annan person (Ljung 2006: 65).

Som exempel på en kommunikativ funktion bakom användningen av fula ord framhävs människors individuella sätt att uttrycka sig, deras *idiolekt* (Lagerholm 2018: 40). En person som använder fula ord i sin idiolekt behöver därmed inte ha för avsikt att svära, utan kan använda dessa även i neutrala utsagor (Montagu 2001: 93, Beers Fägersten 2017: 70).

Som framgår via avsnitten ovan, råder enighet om vad som kännetecknar ett fult ord. Däremot går åsikterna isär vid definitionen av *svordom*. Enligt *Svensk Ordbok* (SO) definieras *svordom* så här:

svordom *svordomen svordomar*

ORDKLASS: substantiv

UTTAL: svo`rdom

- ord eller fras som (främst) yttras i affekt och som normalt betecknar något tabubelagt eller heligt ofta syftande på Gud el. djävulen; ibland äv. anv. som utfyllnadsord

SE **svära 1** JFR **kraftuttryck**

Bild 4: "svordom" i SO

Formuleringen "yttras i affekt" tolkas här som syftande på svordomens funktion. Definitionen tar dock även upp den denotativa betydelsen med viss reservation genom tillägget "normalt". Oenigheten kring definitionen av vad en svordom är beror just på rollen den denotativa betydelsen spelar. För exempelvis Stroh-Wollin (2008) är den av central vikt och svordomens kommunikativa funktion tonas ner. För bland andra Andersson (2001) och Ljung (2006) ligger fokus på svordomens kommunikativa funktion, vilket innebär att i princip varje uttryck kan bli till en svordom beroende på talarens avsikt.

En metod som undersöker synonymi bör alltså också ta hänsyn till de båda termernas pragmatiska egenskaperna, som den kommunikativa funktionen. Särskilt vid undersökning av fula ord är den sistnämnda central, eftersom fula ord kan ha en annan kommunikativ funktion när de blir del av en svordom.

För att på ett sammanfattande och översiktligt sätt visa vilken kommunikativ funktion en svordom kan ha, har Ljung (2006) gjort indelningen nedan. Denna översikt ska avrunda detta avsnitt om fula ords och svordomars kommunikativa funktion (för en översikt, se Ljung 2006: 60–61):

- Utrop av irritation och förvåning
- Eder
- Bejakanden
- Förnekanden
- Förbannelser

- Ovänlig uppmaning
- Stående förolämpning
- Skällsord
- Skällsord som stödord
- Ogillande bestämning
- Eftertryck
- Förstärkningsord
- Framhävande av frågeord
- Nya ord

Denna kategorisering kommer jag att återkomma till i avsnitt 5.2 *Analysmetod*.

3.4. Om fula ords och svordomars syntaktiska faktorer

Litteraturen kring fula ords och svordomars syntaktiska integrering är mycket mer begränsad i sitt omfång än den som rör svordomars semantiska och stilistiska egenskaper. Enligt Andersson (2001) kan fula ord och svordomar delas in i följande kategorier:

- självständiga yttranden
- löst knutna delar till en sats
- delar av en sats (med satsdelsfunktionerna subjekt, objekt och predikatsfyllnad)
- bestämning till en del av en sats
- en del av ett ord
- specialfall som förstärkning till frågepronomen samt som en nedsättande ersättning av ett pronomen (Andersson 2001: 102–109).

Exempel på självständiga yttranden eller löst knutna delar till en sats är ”Röv också!” eller ”Skit, jag glömde smöret!”. En formulering där *röv* i egenskap av ett fult ord förekommer som en satsdel och innehar objektsposition är exempelvis ”Jag gav röven ett ordentligt träningspass”. När fula ord och svordomar förekommer som bestämning

till en del av en sats kan de göra det i egenskap av till exempel adjektivattribut, gradadverbial eller som huvudordet i en nominalfras där ett tidigare subjekt blivit till prepositionsattribut. Ett exempel på det sistnämnda är konstruktioner av typen ”ett arsle till statsminister”. Som en del av ett ord kan fula ord förekomma både som förled och efterled i sammansättningar som exempelvis *rövhål* eller *klantarsle*. I formuleringen ”Det jävla arslet ska få se” slutligen, fungerar *arsle* som en nedsättande ersättning av ett pronomen (*han, hon, hen, den*). De grammatiska funktionerna Andersson (2001) räknar upp fungerar här som kategorisering av de i korpusarna funna exemplen (se avsnitt 5.2 *Analysmetod*).

Även Ljung (2006) påpekar att långt ifrån alla fula ord fungerar på samma sätt grammatiskt när de förekommer som led i en svordom, vilket han illustrerar med det engelska ordet *fuck* som har en betydelsemässig motsvarighet i ordet *screw* i utrop som *Fuck you!* respektive *Screw you!*. Dock fungerar *screw* inte ensamt som ett utrop på samma sätt som *Fuck!* gör (Ljung 2006: 38). Det kan alltså finnas skillnader mellan ord som till synes är synonymmer semantiskt sett, men som ändå inte fungerar på samma sätt syntaktiskt vilket är en central utgångspunkt att beakta också i denna studie.

3.5. Definition av begrepp

För studien centrala nyckelbegrepp definieras därför som följande:

Med *fult ord* avses här i samklang med Anderssons (2001) definition ett ord som en språkgemenskap har kommit överens om är avvikande från språknormen genom sin negativa konnotation (Andersson 2001: 15, 231). Detta kan ske på en stilistisk nivå, en semantisk eller på båda nivåer samtidigt.

Ett *tabuämne* definieras här också i enlighet med Andersson (2001) som ett ämne som enligt rådande norm är för intimt eller stötande att tala offentligt om (Andersson 2001: 47–49). Ord från ett tabubelagt ämne behöver inte vara fula, de kan också vara en mer neutral motsvarighet till ett fult ord (till exempel *rumpa, bak*).

En *svordom* föreligger när ett uttryck, som varken behöver vara fult eller tabubelagt, används för att uttrycka en stark negativ känsla. Själva handlingen betecknas då som *svärande*. Denna studie följer Montagus (2001) definition, i vilken att svära är ”the act of verbally expressing the feeling of aggressiveness that follows

upon frustration in words possessing strong emotional associations” (Montagu 2001: 105).

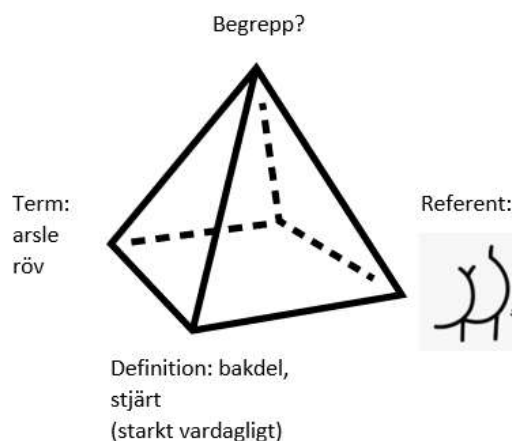
Ett *skällsord* definieras i denna studie i enlighet med Ljung (2006) som ett uttryck som riktas mot en person (även personifierade objekt) i avsikt att nedvärdera. För att fylla en sådan kommunikativ funktion behöver ett skällsord dock varken vara ett fult ord eller en svordom i sig (till exempel *idiot* eller *dumbom*) (Ljung 2006: 54–55).

4. Terminologiska och lexikologiska utgångspunkter

Följande kapitel placerar denna studie i ett teoretiskt ramverk. Kapitlet presenterar begreppsanalysen som ligger till grund för undersöknings- och analysmetoden som beskrivs i kapitel 5 *Metod och material*.

4.1. Begreppsanalys

Denna studie har en lexikologisk utgångspunkt. Den ämnar analysera begreppen bakom termerna *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* för att ge svar på om termerna delar samma begrepp vilket skulle stärka den synonyma relationen dem emellan. En sådan begreppsanalys har som syfte att beskriva den abstrakta föreställningen bakom ett fenomen som existerar i verkligheten (referent) genom att definiera det med hjälp av egenskaperna som utmärker och särskiljer fenomenet. Termens uppgift är att ge det abstrakta begreppet ett namn (Suonuuti 2001: 14). Referent, definition och term utgör alltså hörnen i en trekant vilket symboliserar den ömsesidiga relationen dem emellan. Tillsammans skapar de den abstrakta föreställningen av en referent som antingen betecknar ett specifikt föremål (individualbegrepp) eller en grupp av liknande fenomen (allmänbegrepp) (Suonuuti 2001: 14).

Figur 1: Begreppsanalys, relationerna mellan term, definition, referent och begrepp efter en modell av Suonuuti 2001)

Enligt SAOL är referenten bakom termerna i båda fallen en kroppsdel, närmare bestämt en stjärt eller bakdel (se 1.1 *Etymologisk bakgrund*). Det finns många olika bakdelar, till exempel på människor och djur, och varje bakdel ser något annorlunda ut. Trots det kan vi identifiera en bakdel som en bakdel då vi känner igen både de utmärkande och de särskiljande egenskaperna hos denna kroppsdel (exempelvis kroppsdelens anatomiska placering eller funktion). Vi har alltså ett abstrakt bakdelsbegrepp i minnet när vi ser en bakdel (referent) eller läser ordet *arsle* (*arsel*, *ars*) eller *röv* (term). Ordboksdefinitionerna i kapitel 1.1 *Etymologisk bakgrund* visar dock inte endast att termerna *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* båda avser samma referent, utan ger också mycket snarlika definitioner kring vad termerna avser att beteckna.

Begreppsanalysen ska alltså ge svar på om *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* också skapar samma abstrakta föreställning i språkanvändarnas sinne, alltså om termerna framkallar samma begrepp. Begreppsanalysen har i denna studie som syfte att komma åt den abstrakta bild språkbrukare har om ett fenomen (referent) när de talar om det genom att undersöka hur de använder termerna som betecknar fenomenet. Själva användningen av termerna är alltså föremål för analysen och behöver därmed vara den centrala utgångspunkten i de metoder som ska pröva om *arsle* och *röv* verkligen används synonymt i det moderna språkbruket.

5. Metod och material

Följande kapitel beskriver undersöknings- och analysmetoden samt presenterar undersökningsmaterialet.

5.1. Undersökningsmetod

Undersökningsmetoden är en korpusundersökning i vilken *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* söktes efter i egenskap av lemgram (undantag *ars* som endast var möjligt att söka efter som ord) i korpusar med bloggtexter. I motsats till *ord*, inkluderar *lemgram* även olika böjningsformer av ett ord. För att få ett representativt men ändå inom ramen för denna studie hanterbart underlag, avgränsades sökningen till de senaste fem åren inom korpusen *Bloggmix* (se 5.3 *Material och avgränsningar*). Sökvägarna för *arsle* respektive *röv* ser därmed ut som följande:

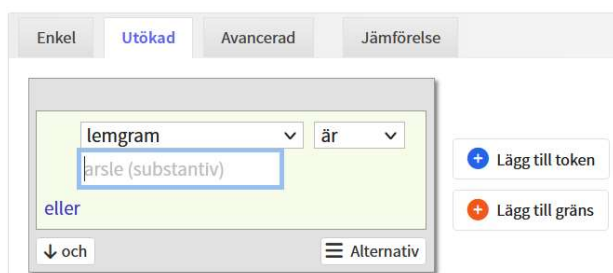

Bild 5: Sökväg för "arsle" (bild ur Korp)

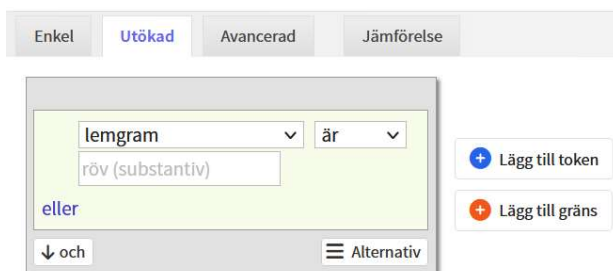

Bild 6: Sökväg för "röv" (bild ur Korp)

En kompletterande sökning i samtliga årgångar av *Bloggmix* gjordes till huvudsökningen. Analysen av de funna exemplen visade nämligen att det förekom konstruktioner med *röv* som inte förekom på motsvarande sätt med *arsle* (*arsel*, *ars*).

För att kontrollera om dessa konstruktioner möjligtvis förekommer i de andra årgångarna i *Bloggmix*, genomfördes en riktad sökning efter dessa konstruktioner i hela *Bloggmix*. Följande tabell visar den kompletterande, riktade sökningen för *arsle*:

sökord	sökparametrar	resultat
<i>verb plus arsle (som en negativ förstärkning till verbet)</i>	(ordklass + lemgram)	hittades 2011
<i>verb plus arsle (som en neutral förstärkning till verbet)</i>	(ordklass + lemgram)	hittades 2011
<i>söka/leta/titta/kolla/spana i arslet efter</i>	(lemgram + ord + lemgram)	inga belägg
<i>i arsle efter</i>	(ord + lemgram + ord)	inga belägg
<i>må arsle</i>	(lemgram + lemgram)	inga belägg
<i>suga arsle</i>	(lemgram + lemgram)	hittades 2009
<i>arsle- (förstärkande prefix till adjektiv/adverb)</i>	(sammansättningar prefix)	hittades 2008
<i>arsle- (nedsättande prefix till substantiv)</i>	(sammansättningar prefix)	inga belägg ²
<i>Arsle! / Arsle, (...) (utrop - självständigt, löst knutet)</i>	(gränsenhet mening, börjar)	hittades 2008 och 2009
<i>Röv till + person- eller yrkesbeteckning</i>	(enkel sökning)	inga belägg ³
<i>Vem/vad/var/hur/när i arslet/röven</i>	(enkel sökning)	inga belägg
<i>Vem/vad/var/hur/när i hela arslet/röven</i>	(enkel sökning)	inga belägg

Tabell 1: sökord, sökparametrar och resultat av den kompletterande sökningen

5.2. Analysmetod

För att kunna jämföra de funna exemplen för *arsle* och *röv* behöver de sorteras och kategoriseras enligt kriterier avseende termernas denotation, konnotation och deras pragmatiska egenskaper samt hur termerna fungerar syntaktiskt.

För att komma åt termernas denotativa betydelse skapades två kategorier:

- Bokstavlig betydelse
- Överförd betydelse

² De exempel som hittades avsåg fotbollslaget *Arsenal*.

³ I de belägg som hittades fungerade prepositionen ”till” som ett riktningsadverbial (till exempel ”Jag tog min röv till läkaren”).

Denna studie ska dock inte bara jämföra den denotativa betydelsen av *arsle* och *röv* baserat på vilket semantiskt fält de tillhör, utan även undersöka i vilka ämnesområden orden kommer till användning. Det gäller både i meningar där orden förekommer med sin bokstavliga betydelse, exempelvis ”Min röv ser fet ut i de här jeansen”, och med sin överförda betydelse i en mening som ”Han hade en stock i arslet”. Det första exemplet ovan kan räknas till ämnesområdet *Utseende*. Det andra exemplet ger uttryck för en negativ upplevd egenskap.

Inom kategorin för den bokstavliga betydelsen analyseras således de semantiska fält inom vilka *arsle* och *röv* kommit till användning för att se om dessa täcker båda termerna. Exempel på dessa kategorier är *Utseende* och *Känslor* (se avsnitt 6.1.1 *Bokstavlig betydelse*). Inom kategorin för den överförda betydelsen benämns de funna exemplen baserat på vad de ger uttryck för, exempelvis *Upplevelse* eller *Egenskap* (se avsnitt 6.1.2 *Överförd betydelse*).

Den konnotativa betydelsen analyseras med hjälp av ordbilden ur *Korp* för respektive term med fokus på de framförställda attributens konnotation, till exempel ”snygg röv” eller ”feta arsle”. Det som ordbilden inte har kunnat visa är gränsfall som exempelvis ironi. Därför kompletterades analysen av ordbilden genom att konnotationen av de semantiska fälten och av den överförda betydelsen analyserades. Semantiska fält som *Fekalier* har exempelvis en negativ konnotation, medan *Känslor* kan ha en negativ, neutral eller positiv konnotation. Liknande gäller för den överförda betydelsen, exempelvis för *Egenskaper* som kan upplevas som positiva, neutrala eller negativa.

Termernas pragmatiska egenskaper undersöks här genom analys av deras kommunikativa funktion. Som avsnitt 3.3 *Fula ords och svordomars kommunikativa funktion* visat, kan kategoriseringen av fula ords och svordomars funktion göras mer eller mindre finmaskigt. De kategorier som Ljung (2006) funnit lämpliga för att dela in svordomar semantiskt har sin relevans även i denna studie och har tjänat som en utgångspunkt. Vissa kategorier som kan uppfattas som underkategorier till andra, exempelvis olika typer av förolämpningar eller förstärkningar, har här sammanfattas till mer övergripande kategorier (se tabell nedan). En relevant faktor vid

kategoriseringen i denna studie har dessutom varit att kategorierna ska spegla dagens språkbruk. Därför är en kategori som *Eder* inte relevant för denna studie, eftersom den kommunikativa funktionen av *eder* enligt Ljung (2006) i dagens svenska har gått över till att användas som en förstärkning (Ljung 2006: 46).

Efter ovannämnda överväganden har Ljungs (2006) kategorier anpassats efter denna studies syfte och återges via tabellens andra kolumn nedan:

Ljung (2006)	Denna studie
<ul style="list-style-type: none"> • Utrop av irritation och förvåning 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrop av irritation och förvåning
<ul style="list-style-type: none"> • Ovänlig uppmaning 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovänliga uppmaningar
<ul style="list-style-type: none"> • Förbannelser • Stående förolämpningar • Skällsord • Skällsord som stödord • Ogillande bestämning 	<ul style="list-style-type: none"> • Uttryck för ogillande och förolämpningar
<ul style="list-style-type: none"> • Bejakanden • Förnekanden • Eftertryck • Förstärkningsord • Framhävande av frågeord • Eder 	<ul style="list-style-type: none"> • Förstärkande uttryck
<ul style="list-style-type: none"> • Nya ord 	

Tabell 2: kategorierna för indelning av exemplen efter sin kommunikativa funktion

Som ett komplement till begreppsanalysen med fokus på termernas denotativa och konnotativa betydelse samt deras pragmatiska egenskaper undersöks här även hur termerna används i ett grammatiskt sammanhang. Detta kan peka på eventuella skillnader i hur termerna förekommer i syntaktiska strukturer. Den syntaktiska

analysen struktureras efter Anderssons (2001) kategorier⁴. Dessa kategorier har varit användbara, eftersom de täcker in samtliga syntaktiska nivåer från en hel (ofullständig) sats till en del av ett ord. De första två kategorierna *Självständiga yttranden* och *Löst knutna delar till en sats* har här dock sammanförts till en kategori, eftersom det har visat sig bero på val av interpunktion om ett yttrande rent syntaktiskt ska ses som det först- eller det sistnämnda. Bloggtexter behöver inte följa rådande interpunktionsregler (som exempelvis ett myndighetsdokument). Som en skriftlig variant av en muntlig kommunikation kan interpunktionen i bloggtexter dessutom anses spela en underordnad roll (se avsnitt 6.4.1 *Självständiga yttranden och löst knutna delar till en sats*). Den syntaktiska analysmetoden bygger därmed på följande kategorierna:

- självständiga yttranden och löst knutna delar till en sats
- delar av en sats
- bestämning till en del av en sats
- del av ett ord
- speciella konstruktioner (förstärkning till frågepronomen samt nedsättande ersättning av pronomen)

Avsikten med indelningen i ovan nämnda kategorier var inte att få bekräftat att *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* kan användas som svordomar, eftersom detta redan har bekräftats i de ovan presenterande, tidigare studierna. Kategorierna tjänade i stället som ett sätt att sortera de funna exemplen. För att kunna pröva metoder avsedda att analysera om termerna *arsle* och *röv* är synonyma, behöver bruket av termerna jämföras och kategorierna ovan utgör en systematisk översikt av de denotativa, konnotativa och pragmatiska faktorerna samt de syntaktiska funktionerna som här ska jämföras.

---

⁴ En första sortering gjordes baserat på bland annat återkommande syntaktiska mönster och funktioner, dessa återges i resultatpresentationen under avsnitt 6.4 *Syntaktisk integrering av arsle och röv*.

De exempel som presenterats under 6. *Resultat* har valts ut, eftersom de på ett tydligt sätt kunnat visa hur *arsle* och *röv* används gällande sin denotativa och konnotativa betydelse samt gällande sina pragmatiska och syntaktiska egenskaper.

Då termerna *arsle* och *röv* delar både referent och definition ligger slutsatsen nära att de är synonyma eller åtminstone närsynonymer, eftersom de har samma denotativa betydelse. Genom analysen sker därmed också en hypotesprövning, som innebär att ett på fakta baserat antagande görs vilket sedan antingen verifieras eller falsifieras (Ejvegård 2009: 39–40, Rienecker & Stray Jørgensen 2017: 175). Prövningen sker genom en deduktiv analysmetod som utgår från ett antagande som sedan provas empiriskt (Rienecker & Stray Jørgensen 2017: 172). Vidare vilar studien på en analys med kvalitativ ansats, vilket innebär att observationerna av materialet tolkas utifrån frågor som *hur* och *varför* och inte *hur mycket* eller *hur ofta* som är fallet vid kvantitativa ansatser (Rienecker & Stray Jørgensen 2017: 173–174). Här betyder det att variationen står i fokus, inte hur ofta en viss formulering förekommer utan *att* den förekommer. Studien är synkron och omfattar primärt åren 2013–2017. Den geografiska och sociala spridningen av *arsle* och *röv* har i denna studie inte undersökts. Dessa faktorer kan antas ha relevans, men på grund av begränsningar i resurser och omfång har de i denna studie inte varit föremål för undersökningen.

I samband med metodvalet måste även subjektivitet beaktas. Vid tolkning och kategorisering av exemplen utgår jag ifrån min förkunskap om betydelsen bakom termerna *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* och min förståelse och tolkning av de funna exemplen.

5.3. Material och avgränsningar

Korpusundersökningen som ligger till grund för denna studie genomfördes via databasen *Korp* och omfattade korpusarna Bloggmix 2013, 2014, 2015, 2016 och 2017. Avgränsningen var nödvändig för att få ett överskådligt material inom ramen

för denna undersöknings omfång.⁵ Då det moderna språkbruket står i fokus, valdes de senaste fem åren inom Bloggmix. Sökningen på lemgrammen *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv* gav följande resultat:

Sökord (lemgram)	Totalt antal träffar	Frekvens per miljon ord
<i>Arsle</i> (<i>arsel</i> , <i>ars</i>)	603 (plus 18 för <i>arsel</i> och 2 för <i>ars</i>)	4 (plus 0,1 för <i>arsel</i> och <0,1 för <i>ars</i>)
<i>Röv</i>	1 430	9,6

Tabell 3: sökord, antal träffar och relativ frekvens för *arsle* (*arsel*, *ars*) och *röv*

Som nämndes i 4.3 *Undersökningsmetod* visade analysen att det förekom konstruktioner med *röv* som inte hade någon motsvarighet med *arsle*. Materialet utökades då till att omfatta hela *Bloggmix* (från och med 1998 till och med 2017 samt texter av okänt datum), men sökningen gjordes mer riktad med de konstruktioner som sökord, som analysen hade visat bara förekommer för *röv* men inte för *arsle* (se tabell 1 under avsnitt 4.3 *Undersökningsmetod*).

6. Resultat

Följande presentation av resultaten är uppdelad efter de tre nivåerna (denotation, konnotation, pragmatiska egenskaper) som bestämmer synonymi och den följs av en syntaktisk genomgång. Inom varje av dessa avsnitt kommer likheter och skillnader i användning av termerna *arsle* och *röv* att presenteras med hjälp av exempel ur materialet.

---

⁵ Det ska tilläggas att sökningen i *Korp* periodvis visade sig vara mycket besvärlig på grund av tekniska utmaningar som ledde till att systemet kunde låsa sig under fler timmar.

6.1. Denotativ betydelse av *arsle* och *röv*

Den denotativa betydelsen av *arsle* och *röv* verkar enligt ordboksdefinitionerna under avsnitt 1.1 *Etymologisk bakgrund* vara densamma, men att *arsle* snarare avser hela kroppsdelen medan *röv* snarare betecknar ett mer begränsat område kring analöppningen. Genomgången nedan ska ge svar på om denna eventuella denotativa skillnad återspeglas i de funna exemplen. Det ska också ges svar på om *arsle* och *röv* används med sin bokstavliga betydelse inom samma semantiska fält samt vad de ger uttryck för i uttryck med överförda betydelse.

6.1.1. Bokstavlig betydelse

Det finns en stor variation av exempel för båda termerna där såväl hela kroppsdelen som själva analöppningen avses. För *arsle* visas detta via följande två exempel. Det första avser hela bakdelen medan det andra syftar till öppningen och området innanför:

- (10) (...) arslet är ju kritvit precis som sanden här borta i Thailand. (Bloggmix 2013)
- (11) Ett finger i arslet. Ultraljudsundersökning av tarmen. (Bloggmix 2016)

På samma sätt förekommer även *röv* som beteckning för hela kroppsdelen respektive området kring och innanför mynningen:

- (12) Jag fick sitta på tvärsan på ena skinkan då röven är lite överdimensionerad för en barn-kana. (Bloggmix 2013)
- (13) Martin förklarar att han inte använder långa tops i pensionärers rövar. (Bloggmix 2013)

Då denna studie endast fokuserar på kvalitativa data, kan det inte avgöras om det ändå kan vara vanligare att *arsle* avser hela kroppsdelen och *röv* analöppningen. Det som blev tydligt är dock att båda termerna i sin användning i bloggtexterna har en denotativ betydelse som omfattar såväl hela kroppsdelen som området runt och innanför analöppningen.

Även gällande de semantiska fält i vilka *arsle* och *röv* förekommer finns en stor överensstämmelse. Förutom *Fekalier* som termerna ursprungligen tillhör, kommer båda till användning när bakdelen på djur ska betecknas eller när det handlar om ämnesområdena *Utseende* (till exempel som ett resultat av träning eller klädval), *Obehag* (till exempel smärta eller skam) eller *Sex*⁶. Följande citat är exempel på de tre sistnämnda:

- (14) Ett arsle som definitivt skulle må bra av att skippa påskmaten. (Bloggmix 2013)
- (15) Jag hade gärna haft Dessie röv alla dagar i veckan istället för min egen som mest ser ut som två kotletter slängda på en vägg. (Bloggmix 2016)
- (16) Långa sittningar som ofta resulterar i att man får ont i arslet. (Bloggmix 2013)
- (17) Det kalla porslinet känns som is mot röven. (Bloggmix 2013)
- (18) Medelålders bögar letar desperat efter ungdomen, och det gör de gärna djupt ner i 20-åringars arslen. (Bloggmix 2014)
- (19) Idag pratade jag i Christer i P3 om att slicka röv och då inte i betydelsen att fjäska för någon. (Bloggmix 2013)

Både *arsle* och *röv* förekommer i de undersökta exemplen ovan inom samma semantiska fält.

Metoden att undersöka om hela kroppsdelen eller endast området kring analmyrningen avses med *arsle* respektive *röv* samt analysen av de semantiska fälten termerna används inom leder till resultatet att *arsle* och *röv* är synonyma gällande den bokstavliga, denotativa betydelsen.

---

⁶ För *arsle* förekom tre exempel där det semantiska fältet inte kunde bestämmas, eftersom kontexten inte framgick i korpusen: ”Med arslet????” (Bloggmix 2013), ”Etiketter: arslet, bloggen, dammråttor, dammsuga, nollan, patetiskt” (Bloggmix 2013), ”Tre procent (två personer) svarade: Arslet” (Bloggmix 2014).

6.1.2. Överförd betydelse

Termerna *arsle* och *röv* förekommer också frekvent i uttryck som inte ska tolkas bokstavligen utan har en överförd betydelse. Detta kan å ena sidan ske via idiomatiska uttryck, det vill säga konstruktioner i vilka betydelsen inte kan härledas genom summan av den bokstavligen betydelsen av varje ord som ingår i konstruktionen. Å andra sidan sker detta även genom metonymi, speciellt att en del av en helhet får stå för helheten (bakdelen står för hela kroppen/människan).

De idiomatiska konstruktionerna i vilka *arsle* och *röv* ingår visade sig i detta material ge uttryck för antingen en upplevelse eller en egenskap. Exempel (20) och (21) är idiomatiska konstruktioner som beskriver en upplevelse (illamående respektive besvikelse). Exemplet (22) och (23) beskriver en egenskap (stel respektive rastlös):

- (20) (...) så det lilla jag fick i mig var nog, jag har typ spytt med arslet hela morgonen. (Bloggmix 2014)
- (21) (...) bara för att konstatera att jag lika gärna kunde ha torkat mig i röven med avin. (Bloggmix 2013)
- (22) (...) att det finns en massa människor som har kvastskraft långt upp i arslet. (Bloggmix 2015)
- (23) Han har en raket i röven så det gäller att småspringa om man ska hänga med. (Bloggmix 2014)

En egenskap som återkommande beskrivs av de idiomatiska konstruktionerna med *arsle* och *röv* är *passiv*. Detta uttrycks genom verbet *sitta* eller en omskrivning av verbet, vilket följande exempel visar:

- (24) Jag hatar hur vi Svenskar sitter på arslet och accepterar all skit som händer runt om oss. (Bloggmix 2013)
- (25) (...) vänta och vänta mer tills min röv blir stolsformad. (Bloggmix 2013)

På liknande sätt formuleras slutet av en passivitet genom en rörelse ifrån en sittande position eller genom att något som upplevdes som en blockad släpps:

(26) (...) nu har både jag och maken äntligen fått arslena ur. (Bloggmix 2013)

(27) Nu har jag äntligen fått tummer ur arslet och köpt en flygbiljett.
(Bloggmix 2013)

Metonymi uttrycks genom olika konstruktioner. I exempel (28) och (29) ersätter *arsle* respektive *röv* ett reflexivpronomen. Därmed betecknar kroppsdelen hela subjektet:

(28) Ska försöka dra upp arslet ur soffan snart. (Bloggmix 2013)

(29) Det beror ju mest på mig själv då jag inte tagit min röv till Media Markt.
(Bloggmix 2013)

En annan typ av konstruktion som uttrycker metonymi är när fraser med *arsle* respektive *röv* ersätter ett pronomen som utgör subjektet i en sats:

(30) Trots att mitt arsle kommer frysa ihjäl sig kanske det är värt det.
(Bloggmix 2014)

(31) Min röv är gjord för att vara i tropiskt klimat med hög luftfuktighet.
(Bloggmix 2015)

En tredje variant att uttrycka metonymi på är via pseudokoordinationen ”ta mitt arsle” respektive ”ta min röv” följt av konjunktionen ”och”:

(32) Om jag bara skulle ta mitt feta arsel och vakna upp ur min lilla skandinaviska bubbla. (Bloggmix 2015)

(33) (...) så då fick vi ta våra feta rövar och pallra oss bort till Göteborg istället.
(Bloggmix 2013)

Denna konstruktion visar inte metonymin lika tydligt. Som uttryck för en handling som omedelbart ska påbörjas är formuleringen ”ta och göra något” etablerad (se

SO, sökord *ta*, lemma 17). Exempel (32) skulle både kunna formuleras som ”Om jag bara skulle ta och vakna upp (...)” eller som ”Om jag bara skulle vakna upp (...)”. I båda fallen är det dock hela kroppen som ska vakna upp, respektive förflytta sig till Göteborg i exempel (33), därför representerar *arsle* respektive *röv* en (kroppss-) del av en helhet.

Ett sista exempel som ger uttryck för metonymi är personifiering av kroppsdelen som i följande exempel uppvisar kognitiva drag som annars tillskrivs den mänskliga hjärnan:

- (34) Ska jag behöva sitta på en tennisboll i benpressen för att mitt arsle ska fatta att det är dags att jobba. (Bloggmix 2013)
- (35) Röven min som talar om att det är dags att se upp med godiset. (Bloggmix 2013)

Som genomgången av de undersökta exemplen, i vilka *arsle* och *röv* förekommer både i bokstavlig och överförd betydelse, visar kunde ingen skillnad i den denotativa betydelsen av *arsle* och *röv* påvisas.

6.2. Konnotativ betydelse av *arsle* och *röv*

Metoden för att analysera konnotationen bakom *arsle* och *röv* fokuserar inledningsvis på ordbilden i *Korp* som visar vilka ord termerna omges av. Därefter ska konnotationen av de semantiska fälten som *arsle* och *röv* med sin bokstavliga betydelse förekommit i analyseras. Även konnotationen bakom de termerna ger uttryck för i sin överförda betydelse ska undersökas.

6.2.1. Ordbild

Ordbilden visar vilka ord som *arsle* respektive *röv* mest frekvent omges av. Särskilt adjektivattribut kan visa vilken konnotation orden har, eftersom attribut av den typen ofta är värderande. Ordbilderna för *arsle* och *röv* ser ut som följande:

arsle..nn.1 (substantiv)

Preposition	Attribut	arsle	Efterställt Attribut	Arsle	verb	Verb	arsle
1. ur	14	1. fet	12	1. ur vagn	8	1. jobba	39
2. i	60	2. fetta	2	2. av hundkiss	2	2. jobba sig	16
3. på	58	3. hårig	2	3. utanför lahore	2	3. frysa	19
4. tummen ur	3	4. bred	2	4. i gayporrfilm	2	4. frysa ²	19
5. få tummen ur	1	5. platt	2	5. i soffa	4	5. slita	16
6. å	2	6. pompös	1	6. på tigrinja	2	6. parkera	11
7. bredvid	1	7. jävla	2	7. i 10min	2	7. få	40
8. ovanför	1	8. putig	1	8. ur soffa	2	8. dansa	10
9. trots	1	9. nyförlöst	1	9. till gym	2	9. kämpa	10
10. bakom	1	10. trött	2	10. bak Clara	1	10. lata	4
11. över	1	11. djävla	1	11. på TV-soffa	1	11. slå ner	5
12. mot	1	12. svullen	1	12. med högmod	1	12. slå ner ²	5
13. till	2	13. gnällig	1	13. ur människa	1	13. jobba sig	4
14. under	1	14. sorglig	1	14. av Falkenberg	1	14. lyfta	6
15. om	3	15. smal	1	15. vid eld ²	1	15. vägen, fryser	2

Bild 7: Ordbild för enkel sökning av "arsle" (bild ur Korp)

röv..nn.1 (substantiv)

Preposition	Attribut	röv	Efterställt Attribut	Röv	verb	Verb	röv
1. tummen ur	32	1. platt	12	1. med plasthandske	4	1. slicka	28
2. ur	51	2. historisk	9	2. ur soffa	4	2. slå ner	18
3. få tummen ur	17	3. fet	12	3. från soffa	4	3. slå ner ²	18
4. i	177	4. snygg	16	4. i soffa	5	4. frysa	21
5. in i	6	5. vinterbleka	2	5. i favoritfåtöljen	2	5. frysa ²	21
6. apropå	2	6. fast	5	6. av mig.com	2	6. suga	16
7. genom	2	7. stor	19	7. på träningsschemat	2	7. suga ²	16
8. ut ur	1	8. sugigt	2	8. ur bildörren	2	8. slå	22
9. om	15	9. skön	7	9. hos johanna>>	2	9. slita sig	10
10. bakom	2	10. het	4	10. på west	2	10. jobba	24
11. med tanke på	1	11. slapp	3	11. i stringisar	2	11. parkera	9
12. emot	1	12. få fast	2	12. i bästefåtöljen	2	12. slita	11
13. mot	4	13. jävla	4	13. i snöhög	2	13. dansa	10
14. i sin	1	14. frostbiten	1	14. i tights	2	14. jobba sig	6
15. runt	1	15. lækker	2	15. längs garageväggen	2	15. lata	4

Bild 8: Ordbild för enkel sökning av "röv" (bild ur Korp)

Attributen i ordlistorna visar att både *arsle* och *röv* övervägande följer på attribut med negativ konnotation. En något mindre negativ bild förmedlas för *röv*. För *arsle* anges ett attribut med positiv konnotation (*smal*), två attribut med neutral konnotation

(pompös, putig) och resterande tolv attribut med en negativ konnotation. För *röv* listas sex positiva attribut (snygg, fast, skön, het, få fast och läcker), ett neutralt (historisk), medan resterande åtta har en negativ konnotation. Anmärkningsvärt är också placeringarna bland de femton mest frekventa attributen. Medan det enda positivt konnoterade attributet för *arsle* intar sista positionen, återfinns det vanligaste positiva attributet för *röv* på plats fyra.

Det som ordbilden dock inte kan fånga är ironi eller negationer som skulle kunna innebära att det framförställda attributet *snygg* även skulle kunna uppfattas som negativt. Ordbilden kan inte heller fånga attribut som inte står i direkt anslutning till sökordet, som exempelvis i en formulering som ”Vem vill ha en röv som är fet?”. Därför ska ordbilden ovan kompletteras med en analys av de semantiska fälten som kunde definieras under *6.1.1 Bokstavlig betydelse* och deras konnotation samt konnotationen hos de upplevelser och egenskaperna som kunde identifieras under *6.1.2 Överförd betydelse*.

6.2.2. Konnotation vid bokstavlig betydelse

Av de semantiska fält som kunde identifieras är *Fekalier* och *Obehag* exempel på semantiska fält med en negativ konnotation, medan *Utseende*, *Sex* och *Djur* är exempel på semantiska fält som inte på förhand associeras med en viss konnotation. I de funna exemplen med *arsle* i vilka djur förekommer, omtalas dessa antingen på ett neutralt eller negativt sätt, medan exemplen syftande på sex endast var negativt konnoterade som följande exempel visar:

(36) (...) sin åsikt om homoskap, där han svarade att han fatta inte hur man kunde tycka om ett annat *arsle*. (Bloggmix 2013)

Även i exemplen med *röv* omtalas djur antingen på ett neutralt eller negativt sätt, medan exemplen från det semantiska fältet *Sex* antingen bär på en positiv, en neutral eller en negativ konnotation, vilket följande tre citat visar:

- (37) (...) tänder ju speciellt mycket på röv och bögsex så det passar ju mig bra. (Bloggmix 2013)
- (38) Idag pratade jag i Christer i P3 om att slicka röv och då inte i betydelsen att fjäska för någon. (Bloggmix 2013)
- (39) (...) när någon främling kommer fram och trycker sitt kön mot ens röv och viskar äckliga kommentarer. (Bloggmix 2014)

Gällande det semantiska fältet *Utseende* förekommer för såväl *arsle* som *röv* exempel med negativ, neutral och positiv konnotation. Det sistnämnda förekommer frekvent i samband med diskussioner kring träningsmetoder, vilket de två avslutande exemplen visar:

- (40) Stod framför spegeln efteråt & tyckte tamefan jag hade fått ett lite putigare arsle. (Bloggmix 2014)
- (41) (...) men vill du bygga muskler i röven så rekommenderas det. (Bloggmix 2013)

6.2.3. *Konnotation vid överförd betydelse*

Vad gäller den överförda betydelsen i uttryck med *arsle* och *röv*, kunde dessa ge uttryck för antingen en egenskap eller en upplevelse (se 5.1.2 *Överförd betydelse*). I exemplen med *arsle* beskrivs uteslutande egenskaper med negativ konnotation. Ett frekvent förekommande sätt att beskriva en egenskap visat sig vara att ett föremål som symboliserar en viss egenskap placeras i analöppningen. Exempel på detta är följande citat:

- (42) (...) att det finns en massa människor som har kvastkraft långt upp i arslet. (Bloggmix 2015)

Egenskaperna som beskrivs av formuleringar med överförd betydelse med *röv* kan uppfattas som såväl positiv, neutral som negativ. Även här kan föremål placerade i ändtarmen stå som symbol för en viss egenskap vilket exempel (44) och (45) visar:

- (43) Människor som skulle sälja sin egen röv för att hjälpa en vän i nöd.
(Bloggmix 2013)
- (44) Jag är sådan som har myror i röven hela tiden. (Bloggmix 2014)
- (45) (...) kommer det alltid någon med en pinne uppstoppad i röven och säger:
valde du de yrket får du skylla dig själv. (Bloggmix 2013)

Gällande upplevelser som ges uttryck för visade sig en liknande bild.
Formuleringar med *arsle* ger i huvudsak uttryck för en negativ upplevelse:

- (46) (...) så jag höll på att stå på arslet halka ett antal gånger. (Bloggmix 2013)

Följande exempel är ett undantag. En positiv upplevelse uttrycks här genom en utebliven negativ upplevelse (negation):

- (47) (...) räta upp situationen ändå och trillade inte på arslet. (Bloggmix 2013)

Exemplen med *röv* beskriver alltså både positiva och negativa upplevelser:

- (48) Jag vet, jag klandrar dig inte, Lambi är kärlek för röven. (Bloggmix 2015)
- (49) (...) magen var full med allt sånt som gör kaos med min lilla röv.
(Bloggmix 2013)

En grupp av formuleringar som är vanliga för både *arsle* och *röv* och som uttrycker upplevelsen av en intensiv aktivitet är konstruktionen ”verb + *arsle/röv* av sig”. Konnotationen styrks här genom verbets konnotation. För *arsle* och *röv* beskrivs både positivt och negativt upplevda aktiviteter:

- (50) Vi har varit på vårt stammisställe Paradise och dansat arslet av oss.
(Bloggmix 2013)
- (51) HAHAAHAHA ... HIHIHI ... HOHOHO ... garvar röven av mig.
(Bloggmix 2014)

(52) (...) trodde jag hade försovit mig så stressade arslet av mig. (Bloggmix 2013)

(53) (...) påväg till jobb & fryser röven av mig. (Bloggmix 2013)

Som genomgången av den konnotativa betydelsen av *arsle* och *röv* visat, är båda termerna huvudsakligen negativt konnoterade. Då denna studie inte är kvantitativ, kan den inte visa om det finns en gradskillnad mellan orden. Ordbilden och resultatet att endast negativa egenskaper beskrevs i formuleringar med överförd betydelse med *arsle*, men även neutrala och positiva egenskaper med *röv*, visar på att *röv* även kan förekomma med en neutral eller positiv konnotation.

6.3. Pragmatiska egenskaper hos *arsle* och *röv*

Efter genomgången av den denotativa och konnotativa betydelsen av *arsle* och *röv*, ska nu de pragmatiska egenskaperna analyseras för att ge svar på frågan om termerna kan anses vara synonyma. Som Svensén (2004) nämner, är denna kategori inte lika väl avgränsad. Bland annat ingår stilnivån bland de pragmatiska egenskaperna. Både *arsle* och *röv* är markerade som *starkt vardagligt* i ordböckerna, vilket indikerar att deras användning kan vara problematisk framför allt i officiella sammanhang (Ljung 2006: 99–100).

Det som ordböckerna inte kan beskriva är alla de pragmatiska faktorerna som spelar in vid bruket av ett visst ord. Möjligen kan några av språkproven i SO eller SAOB ringa in hur ett ord kan användas. Här representerar materialet ur *Korp* ett mycket större underlag av språkprov vilket tjänar som underlag för en analysmetod som ska pröva hur *arsle* och *röv* fungerar pragmatiskt. Som nämnts under avsnitt 5.2 *Analysmetod*, delas resultaten in efter Ljungs (2006) kategorier av svordomsfunktionerna.

6.3.1. Utrop av irritation och förvåning

Spontana, ofta korta utrop som har en expressiv funktion förekommer endast ett fåtal gånger i materialet. Det kan ha sin förklaring i att dessa utrop ofta sker muntligen, eftersom uttryck i textform generellt inte sker lika spontant. Bloggtexter kan dock ses

som en slags muntlig envägskommunikation i skriftform. Följande två exempel visar hur *arsle* och *röv* fyller denna funktion i bloggtexterna:

(54) Arsle också! (Bloggmix 2009)

(55) Röv, jag som hatar allt vad inställningar heter. (Bloggmix 2013)

6.3.2. *Ovänliga uppmaningar*

Ovänliga uppmaningar förekommer med både *arsle* och *röv* och själva uppmaningen består då antingen i att någon ombeds att föra in något, ofta det som är föremål för tvisten, i analöppningen eller att motparten ombeds att utföra en oangenäm handling mot uppmanarens bakdel. Då bloggtexter inte riktar sig till en mottagare specifikt utan till en större, anonym och oftast passiv mottagargrupp, gäller uppmaningarna generellt en tredje part som benämns i texten:

(56) NI KAN TA ERT TV-ABONNEMANG OCH KÖRA UPP DET SÅ
LÅNGT UPP I ARSLET ATT NI TAPPAR MOTTAGNINGEN.
(Bloggmix 2013)

(57) Ska be media markt köra upp min dator i deras rövar. (Bloggmix 2013)

(58) Internet, kyss mig i arslet. (Bloggmix 2014)

(59) Kyss mig i röven. (Bloggmix 2013)

6.3.3. *Uttryck för ogillande och förolämpningar*

Uttryck för ogillande och förolämpningar är en kategori som är svår att avgränsa, eftersom i princip alla kategorier kan ge uttryck för ogillande. En ovänlig uppmaning kan både uppfattas som ett uttryck för ogillande och, speciellt när det riktas mot någon, uppfattas som en förolämpning. Det kan även användas till att förstärka ett ogillande. Här tas därför de exempel upp som har som funktion att uttrycka ogillande eller att förolämpa någon men som inte är formulerade som en direkt uppmaning, en förstärkning eller ett utrop.

De exempel som visas i *Korp* är i regel mycket korta och utan ett större sammanhang kan det vara problematiskt att avgöra avsikten bakom ett uttalande. Att beskriva upplevelsen av en extrem träningsvärk kan både uttrycka stolthet över att ha

genomfört ett krävande träningspass eller ogillande över att den egna kroppen inte är i önskad form. Därför har endast de exempel med en tydlig funktion att uttrycka ogillande tjänat som underlag i denna kategori.

Ett sammanhang i vilket ogillande uttrycks är när talaren önskar att äga något den inte har och på grund av detta upplever frustration. Det ogillandet syftar till är antingen att det eftertraktade inte kan tas fram ur analöppningen eller just ska eftersökas där:

- (60) (...) och jag kommer antagligen behöva en stor summa pengar som jag ej kan trola fram ur arslet. (Bloggmix 2013)
- (61) Så teet kan jag se mig i röven efter. (Bloggmix 2013)

När ogillandet avser en situation i vilket ett objekt är involverat, kan detta uttryckas genom att objektet tillskrivs en mänsklig anatomi eller ses som en förlängning av den egna kroppen. När ogillandet avser baksidan av ett objekt, kan detta alltså benämnas med *arsle* respektive *röv*. Detta är särskilt vanligt förekommande när ogillande över andra trafikdeltagare eller över klädesplagg yttras, som följande exempel visar:

- (62) När jag skulle svänga upp mot Flemingsberg så ligger en jävel bak i arslet på mig å ligger dessutom på tutan. (Bloggmix 2015)
- (63) Såna som ska köra om i full fart oavsett väglag och sikt, har taskiga däck, ligger och nosar precis bak i röven på en. (Bloggmix 2013)
- (64) De gamla har fortfarande en svart fläck i arslet sen i Lördags, från dressyrsadeln. (Bloggmix 2015)
- (65) (...) för att upptäcka att byxgrenen är för kort och röven för lång. (Bloggmix 2013)

Ogillande uttrycks också genom att *arsle* respektive *röv* ersätter ett negativt konnoterat adverbial (exempelvis *dåligt*, *illa*), som följande exempel visar:

- (66) Nej, det smakar arsle :(Milkshake eller Juice? (Bloggmix 2011)
- (67) Jag mår röv av dessa mediciner, mår illa som f * n. (Bloggmix 2013)

När en specifik handling är föremål för ogillandet, kan detta uttryckas genom att handlingen sägs ha utförts med *arslet* respektive *röven*:

- (68) Eller – kanske inte ändå, om vi kan lära oss att inte tänka med *arslet*. (Bloggmix 2013)
- (69) Jag vet inte vad jag tänkte med när jag fick min, så här i efterhand, mindre briljanta idé ... Troligtvis med *röven*. (Bloggmix 2013)

Ett sätt att uttrycka ogillande över ett oönskat beteende är att jämföra detta med *arsle* respektive *röv*, vilket följande exempel visar:

- (70) Dock så får religiösa precis som alla andra människor på jorden acceptera att de får kritik om de betar sig som *arslen*. (Bloggmix 2014)
- (71) Att folk kan sitta bakom en skärm och tycka att det är ok att bete sig som *rövar* är ju ... Hemskt. (Bloggmix 2015)

Ett sista uttryck för ogillande som tas upp här är genom att det negativt konnoterade ordet i sammansättning fungerar som prefix till fenomenet som ogillas. Denna konstruktion kunde endast hittas för *röv* i materialet:

- (72) Nu ska jag ut i detta *rövre*gn och hämta mor och far på jobbet. (Bloggmix okänt datum)

Som antytt ovan är kategorin *Uttryck för ogillande* bred och mångfacetterad och kräver större textutdrag för en mer omfattande analys än det *Korp* erbjuder. Urvalet ovan presenterar de uttryck som med säkerhet kunde definieras som uttryck för ogillande, men det finns med stor sannolikhet fler varianter som inte tagits upp här.

Under samma kategori som uttrycken för ogillande faller också uttrycken för förolämpningar som riktas mot en annan person. Förolämpningar kan uttryckas genom ett nedsättande tilltal, där den förolämpade kallas för *arsle* respektive *röv*. Då

bloggtexter generellt inte riktar sig till en specifik person i en direkt dialog utan snarare fungerar som en envägskommunikation från bloggaren till en passiv publik (bortsett från eventuella kommentarsfält eller intertextuella referenser), uttrycks förolämpningarna här likt uppmaningarna ovan genom att en tredje part sägs vara ett *arsle* eller en *röv*:

- (73) Han är ett riktigt arsel när han sätter den sidan till. (Bloggmix 2014)
- (74) Låter lite som när nån röv på migrationsverket föreslog att de homosexuella asylsökanden inte behövde leva ut sin läggning i hemlandet. (Bloggmix 2014)

En variant av denna förolämpning konstrueras genom att det nedsättande ordet följs av prepositionen ”till” och en personbeteckning, oftast yrkesbeteckningen för personen förolämpningen avser. Exempel på detta kunde dock endast hittas med termen *arsle*:

- (75) Fyfan vilka jävla arslen till människor det finns hörni. (Bloggmix 2015)
- (76) Så nu får jag nog tyvärr besöka detta arsele till ”frissa” och be henne plocka ut det. (Bloggmix 2016)

6.3.4. Förstärkande uttryck

Som sista kategori tas här förstärkningar upp. Dessa kan uttryckas genom att ett adverbial (exempelvis *mycket*) ersätts av *arsle* respektive *röv* som därmed får en förstärkande funktion:

- (77) Jag har ingen bil, att hyra skåpbil kostar arsele, vågar inte köra med släp. (Bloggmix 2011)
- (78) Idag kommer det ut en grej vi har jobbat röven med på slutet. (Bloggmix 2013)

Förstärkningen kan också uttryckas genom att *arsle* respektive *röv* fungerar som ett prefix (exempelvis super-) eller ett gradadverbial (till exempel *väldigt*) till ett

adjektiv. Även här blir den denotativa betydelsen av termerna underordnad till förmån för en förstärkande funktion:

- (79) Vi gick promenad i Motala, var så satans arsl-kallt så jag höll på att frysa ihjäl!! (Bloggmix 2008)
- (80) Var röv gott och nu kollar vi på hockey. (Bloggmix 2013)

6.4. Syntaktisk integrering av *arsle* och *röv*

Efter den semantiska genomgången av resultaten följer här en presentation av hur *arsle* och *röv* används syntaktiskt. Denna utgår ifrån Anderssons (2001) kategoriseringar över svordomars grammatiska integrering som presenterades under 5.2 *Analysmetod*.

6.4.1. *Självständiga yttranden och löst knutna delar till en sats*

Både *arsle* och *röv* förekommer som självständiga yttranden, antingen ensamt eller i kombination med ”också”:

- (81) Arsl också! (Bloggmix 2009)
- (82) Röv! Har inget att skriva så jag bjuder på en runkbild. (Bloggmix 2013)

Om utropstecknet i exempel (82) hade bytts ut mot ett kommatecken, hade *röv* syntaktiskt setts som en löst knuten del till en sats och inte ett självständigt yttrande. I de exempel som hittats här förekommer endast *röv* och då som en inledande del till en sats:

- (83) Jäkla röv, igår så höll jag på att gå under jorden. (Bloggmix 2013)

Med tanke på kommateringens roll, kan det antas att löst knutna delar till en sats även skulle kunna förekomma med *arsle*, men att författarna av dessa bloggtexter valde utropstecken i kombination med *arsle* i stället för ett kommatecken. Det visar att

kategorierna *Självständiga yttranden* och *löst knutna delar till en sats* i det vardagliga språkbruket inte går att skiljas åt (se 5.2 *Analysmetod*).

6.4.2. *Delar av en sats*

Som del av en sats kan både *arsle* och *röv* ha satsdelsfunktionen som subjekt eller objekt i egenskap av ett substantiv. Personifieringar av *arsle* och *röv* står ofta i subjektsposition:

(84) (...) det första ditt otränade arsle tanker ar: latt? (Bloggmix 2013)

(85) Visst ser det ut som att BeckyStells röv försöker suga in hennes klänning i tarmsystemet? (Bloggmix 2016)

I objektsposition förekommer *arsle* och *röv* exempelvis som direkt objekt vid metonymi och i konstruktioner av typen ”ta mitt arsle/min röv och...”. Följande citat är exempel på det förstnämnda:

(86) Idag var jag tvungen att dra arslet ner på byn igen, mödosamt, i snöovädret. (Bloggmix 2013)

(87) Ingen skulle rädda röven på en. (Bloggmix 2014)

Arsle och *röv* förekommer även frekvent som del i konstruktionen ”verb + arslet/röven av + reflexivpronomen”:

(88) Söp arslet av mig men blev ändå inte för full. (Bloggmix 2013)

(89) Nu ska jag jobba röven av mig och klippa musik hela natten. (Bloggmix 2013)

6.4.3. *Bestämning till en del av en sats*

Analysen av *arsle* och *röv* som bestämning till en del av en sats var inte okomplicerad, av liknande skäl som angavs ovan gällande självständiga uttryck och löst knutna delar till en sats. Här är det dock inte kommatering, utan en eventuell felaktig särskrivning som kan leda till olika tolkningar. Andersson (2001) nämner som exempel ”Vi såg en

jävla bra film igår”, i vilket *jävla* i egenskap av gradadverbial fungerar som bestämning till ett adjektivattribut. I följande exempel skulle i så fall *röv* kunna tolkas fungera som ett gradadverbial till *dyr*:

- (90) (...) ändå får man blir ledsen dom är röv dyra och dom finns inte mer.
(Bloggmix 2013)

Om författaren till bloggtexten hade valt att skriva *röv* och *dyra* som ett ord, hade *röv* i stället fungerat som ett förstärkande prefix. Den kommunikativa funktionen att förstärka ett uttryck består dock, oavsett vilken syntaktisk tolkning som föredras.

Ytterligare ett exempel under denna kategori är formuleringar av typen ”arsle till lärare”. I det undersökta materialet förekommer dessa konstruktioner endast med *arsle*:

- (91) Så nu får jag nog tyvärr besöka detta arsle till ”frissa” och be henne plocka ut det. (Bloggmix 2016)

6.4.4. *Del av ett ord*

Som del av ett ord förekommer både *arsle* och *röv* som suffix i ett sammansatt substantiv som följande exempel visar:

- (92) Kære inte mig du danska praktarsle. (Bloggmix 2013)
(93) Hon berättade att hon haft en lika slapp hängröv som jag, men att hon nu ”punktmarkerat den i två månader”. (Bloggmix 2013)

Som ett prefix i ett sammansatt substantiv förekommer dock endast *röv*:

- (94) Hur som, har vi rövväder idag, men vi hoppas på bättre imorgon.
(Bloggmix 2013)

Andersson (2001) diskuterar olika tolkningar av fall som exempel (94) (Andersson 2001: 41–42). I det exemplet kan *röv* ses som ett sammansättningsled, men också som

ett avledningsmorfem när det förekommer i kombination med ett adjektiv som följande exempel med *arsle* visar (jämför *skitkallt*):

- (95) Vi gick promenad i Motala, var så satans arse-kallt så jag höll på att frysa ihjäl!! (Bloggmix 2008)

6.4.5. *Speciella konstruktioner*

Avslutningsvis följer här en presentation av resultaten av det som Andersson (2001) kallar för *Speciella konstruktioner*. Till dessa räknar författaren *förstärkning till frågepronomen* och *nedsättande typ av pronomen*. Det förstnämnda omfattar konstruktioner som ”Vem i helvete” eller ”Var i hela friden” eller liknande. Inga konstruktioner av den typen kunde hittas med *arsle* eller *röv* i materialet. Inte heller den riktade sökningen som beskrivs under 4.3 *Undersökningsmetod* gav några resultat.

Till nedsättande typer av pronomen räknar Andersson (2001) formuleringar som ”Ja, den jäveln var här idag”, i vilka ”den jäveln” kan bytas ut mot ett personligt pronomen. En sådan konstruktion förekommer i det undersökta materialet endast med *röv* som det avslutande exemplet visar⁷:

- (96) Saknar att inte ha en bra kamera, eftersom någon klåfingrig RÖV snodde min kamera SISTA kvällen i Boston. (Bloggmix 2013)

Som genomgången av den syntaktiska integreringen av *arsle* och *röv* visar, förekommer båda termerna på samtliga syntaktiska nivåer från självständigt yttrande till del av ett ord. De förekommer också med få undantag i samma syntaktiska konstruktioner. Undantagen kan dock bero på avgränsningen i materialet.

---

⁷ Konstruktioner av denna typ förekommer dock utanför undersökningsmaterialet. En sökning på internet (utanför *Korp*) till exempel med sökorden ”det dumma arset” ger talrika exempel.

7. Slutsatser och diskussion

Den begreppsanalytiska ansatsen som fokuserade på den denotativa, konnotativa och pragmatiska nivån, i kombination med den syntaktiska analysmetoden, avsåg att ge svar på frågan om *arsle* och *röv* är synonyma i det moderna vardagliga språkbruket. För att kunna räknas som synonyma behöver termerna ha samma denotativa och konnotativa betydelse samt uppvisa gemensamma pragmatiska egenskaper.

Gällande den denotativa betydelsen, antyds i några av ordböckerna (SO, SAOB) att *röv* betecknar området runt ändtarmsmynningen medan *arsle* omfattar hela bakdelen. Detta kunde inte bekräftas av materialet. Exempelen visade att såväl området innanför och kring analöppningen som hela bakdelen kunde benämnas både med *arsle* och *röv*. Analys av de semantiska fält i vilka *arsle* och *röv* förekommer visade också att orden används inom samma ämnesområden och för att uttrycka liknande innehåll, både i en bokstavlig och överförd betydelse.

Konnotationen bakom *arsle* och *röv* har i ordböckerna beskrivits som huvudsakligen negativ, vilket redan framgår av deras klassificering som fula ord. Metoden att analysera ordbilden visade att de framförställda attributen till *arsle* och *röv* till övervägande del bestod av negativt konnoterade adjektiv. Detta resultat gav också analysen av konnotationen i konstruktionerna med bokstavlig och överförd betydelse. Ordbilden och konstruktionerna som i en överförd betydelse beskriver en egenskap visade dock tecken på en något mer positiv konnotation för *röv*.

Den kvalitativa ansatsen i denna studie leder dock till vissa begränsningar. För att kunna undersöka termernas skiftningar gällande konnotationen, hade även kvantitativa data behövt inkluderas i studien. Nu var ett enda exempel tillräckligt för att styrka förekomsten av en formulering med exempelvis *arsle*, men samma formulering med *röv* kanske genererade ett tiotal exempel vilket inte alls speglas i resultaten här.

Analysmetoden skulle också kunna kompletteras av ytterligare undersökningar avseende språkbrukarnas attityd gentemot termerna *arsle* och *röv*. Här skulle ett intersektionellt perspektiv kunna ge svar på om faktorer som ålder eller

socioekonomiska förutsättningar påverkar begreppet bakom *arsle* och *röv*. En sådan undersökning kräver en annan metod, exempelvis en enkätundersökning.

De pragmatiska egenskaperna undersöktes via en analys av den kommunikativa funktionen bakom uttryck med *arsle* och *röv* i egenskap av fula ord och svordomar. Den metoden kunde inte visa på några skillnader i bruket av *arsle* respektive *röv* i det undersökta materialet. Kvalitativa undersökningar löper dock alltid risk att bli för subjektiva. Även om målet är att undersökningen ska kunna upprepas med likvärdigt resultat, går det inte att utesluta en viss subjektivitet vid tolkning av undersökningsmaterialet. Detta gäller särskilt vid tolkning av den kommunikativa funktionen hos ett uttalande, eftersom det i grunden endast är avsändaren som kan redogöra för sin avsikt. I denna studie är jag mottagare och får tolka den kommunikativa avsikten bakom varje yttrande. Ett komplement hade här en enkätundersökning kunnat vara i vilken författarna av de olika bloggtexterna hade kunnat redogöra för sina avsikter.

Andra pragmatiska egenskaper som Svensén (2004) nämner är stil och kategorisering i allmänspråk och fackspråk. Dessa faktorer har inte undersökts av de valda metoderna i denna studie. Som ett komplement skulle en kvantitativt inriktad studie kunna genomföras som jämför frekvensen av *arsle* och *röv* i olika textgenrer.

En sista pragmatisk skillnad som tas upp är skillnaden i produktivitet mellan de undersökta termerna. Att *röv* är mer produktiv visas redan genom att termen gav dubbelt så många träffar jämfört med *arsle*.

Avslutningsvis ska också regionala faktorer nämnas som inte har varit föremål i denna studie. För att undersöka den dialektala spridningen av *arsle* och *röv* och analysera eventuella, därmed förbundna skillnader i den begreppsliga uppfattningen av termerna, krävs ett omfattande kartläggningsarbete genom egna fältstudier och/eller enkätundersökningar.

Den sammanfattande slutsatsen om metodvalet att analysera den denotativa, konnotativa och pragmatiska nivån är att metoden ledde till resultatet att *arsle* och *röv* i modernt vardagligt språkbruk används synonymt, även om den etymologiska bakgrunden samt artiklarna i SO och SAOB anger att små skillnader kan finnas i denotationen. Detta är särskilt beaktningsvärt med tanke på att SO har som uppgift att spegla det nutida språkbruket. Kompletterande metodiska ansatser som fokuserar på

attityder, stil och regionala aspekter skulle kunna ge en mer nyanserad bild gällande skillnader i den konnotativa betydelsen samt pragmatiska egenskaperna.

Som ett komplement till de tre nivåerna som definierar synonymi, undersöktes även den grammatiska integrationen av *arsle* och *röv*. Analysen visade att *arsle* och *röv* kunde bytas ut i samtliga syntaktiska konstruktioner som hittades i materialet. Konstruktioner av typen ”arsle till läkare” förekom i materialet dock endast för *arsle*, medan *röv* endast förekom som nedsättande typ av pronomen och som förled i sammansättningar (subjekt). Materialet har dock sina begränsningar och en utvidgad sökning skulle möjligen kunna visa att formuleringar som ”Hon var en röv till bagare” eller ”Det arslet ska inte våga komma hit” också förekommer.

Syntaktiska skillnader i språkbruket visade sig alltså först på nivån *Bestämning till en del av en sats* och *Del av ett ord*, vilket enligt Andersson (2001) är de djupaste nivåerna i meningsstrukturen i vilka endast få kraftuttryck kan integreras (Andersson 2001: 108). Att både *arsle* och *röv* fungerar syntaktiskt på den nivån och dessutom endast uppvisar marginella skillnader i de undersökta grammatiska konstruktionerna, stärker deras synonyma relation.

Avslutningsvis kan också konstateras att talrika i övrigt exakt likadana formuleringar förekommer i materialet med både *arsle* och *röv* vilket stärker termernas ömsesidiga utbytbarhet. Detta är inte självklart även för termer med samma denotativa betydelse. Andersson visar detta genom ett exempel för *skit* och *bajs*. I konstruktionen ”Jag ser inte ett skit” kan *skit* inte ersättas av *bajs*, vilket tyder på att *skit* fungerar i fler syntaktiska sammanhang än *bajs* (Andersson 2001: 83–84). De exempel som legat till grund för denna studie har inte kunnat påvisa någon konstruktion som endast fungerar med ett av orden rent syntaktiskt eller ändrar sin betydelse om *arsle* byts ut mot *röv* eller tvärtom.

Som komplement till analysen av den denotativa och konnotativa betydelsen samt de pragmatiska egenskaperna har den grammatiska analysen av den syntaktiska integreringen av *arsle* och *röv* också visat att det råder en synonym relation mellan termerna. Kombinationen av en begreppsanalytisk ansats, som undersöker den denotativa och den konnotativa betydelsen samt de pragmatiska egenskaperna av en term, och en syntaktisk analys av termens grammatiska integrering har visat sig vara

ett möjligt metodval för att undersöka om två termer är synonyma. Som nämnts ovan, kan metodvalet kompletteras genom ansatser som fokuserar på nyanserna i den konnotativa betydelsen och de pragmatiska egenskaperna främst avseende stil, attityd och regional spridning.

8. Litteraturförteckning

- Andersson, Lars-Gunnar (2001). *Fult språk – svordomar, dialekter och annat ont*. Carlsson bokförlag AB. Stockholm.
- Beers Fägersten, Kristy (2017). "FUCK CANCER, Fucking Åmål, Aldrig fucka upp - The standardisation of fuck in Swedish media" i Beers, F. K., & Stapleton, K. (Eds.) (2017). *Advances in swearing research: New languages and new contexts*. John Benjamins Publishing Company.
- Ejvegård, Rolf (2009). *Vetenskaplig metod*. Studentlitteratur AB. Lund.
- Gauger, Hans-Martin (2012). *Das Feuchte und das Schmutzige – Kleine Linguistik der vulgären Sprache*. C.H. Beck. München.
- Jonsson, Rickard (2018). "Swedes Can't Swear: Making Fun at a Multiethnic Secondary School". *Journal of Language, Identity & Education*, 17:5, s. 320–335.
- Lagerholm, Per (2018). *Språknormer och språkvärdering*. Studentlitteratur AB. Lund.
- Ljung, Magnus (2006). *Svordomsboken – Om svärande och svordomar på svenska, engelska och 23 andra språk*. Nordstedts Akademiska Förlag.
- Montagu, Ashley (2001). *The Anatomy of Swearing*. University of Pennsylvania Press. Philadelphia.
- Rienecker, Lotte & Stray Jørgensen, Peter (2017). *Att skriva en bra uppsats*. Samfundslitteratur & Liber AB.
- Snaprud, Per (2013). "J*vla h*lv*te! – När språket sviker återstår svordomarna". *Språktidningen*, 2013 (4), s. 26-29.
- Stroh-Wollin, Ulla, 2008: "Dramernas svordomar – en lexikal och grammatisk studie i 300 års svensk dramatik". *Svensk dramadiolog 10* (FUMS Rapport nr 224). Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet.
- Suonuuti, Heidi (2001). *Terminologiguide – En introduktion till terminologiarbete i teori och praktik*. Centralen för Teknisk Terminologi rf, Finland.
- Svensén, Bo (2004). *Handbok i lexikografi – Ordböcker och ordboksarbete i teori och praktik*. Nordstedt Akademiska Förlag. Stockholm.

Digitala källor:

Cambridge Dictionary. Utarbetad av Cambridge University Press.

<<https://dictionary.cambridge.org/>>. Besökt 2022-12-22.

Den Danske Ordbog – Moderne dansk sprog. Utarbetad av Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Köpenhamn. <<https://ordnet.dk/ddo>>. Besökt 2022-12-22.

Duden – Wörterbuch. Utarbetad av Dudenredaktionen, Cornelsen Verlag, Berlin.

<<https://www.duden.de/woerterbuch>>. Besökt 2022-12-22.

Ordbøkene - Bokmålsordboka og Nynorskordboka. Utarbetad av Språkrådet och Universitetet i Bergen, Norge. <<https://ordbokene.no/>>. Besökt 2022-12-22.

SAG = *Svenska Akademiens Grammatik*. Utgiven av Svenska Akademien, Stockholm 1999. <www.svenska.se/grammatik>. Besökt 2022-12-03.

SAOL = *Svenska Akademiens ordlista utgiven av Svenska Akademien*. Utarbetad vid Redaktionen för Svenska Akademiens samtidsordböcker, Lexikaliska institutet, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet. <www.svenska.se>. Besökt 2022-12-03.

SAOB = *Svenska Akademiens ordbok utgiven av Svenska Akademien*. Utarbetad vid Redaktionen för Svenska Akademiens samtidsordböcker, Lexikaliska institutet, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet. <www.svenska.se>. Besökt 2022-12-03.

SO = *Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien 2009*. Utarbetad vid Redaktionen för Svenska Akademiens samtidsordböcker, Lexikaliska institutet, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet. <www.svenska.se>. Besökt 2022-12-03.